

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000219

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-01-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського № 28-А від 03 березня 2025 року

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чамахуд Дарина Володимирівна
2. Daryna Chamakhud

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Музичне мистецтво

Дата захисту: 12-02-2025

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7466

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41.45.11, 18.41.51.11, 18.41.09.11

Тема дисертації:

1. Хорова та камерно-вокальна музика Якова Яциневича в контексті життєтворчості митця: джерелознавчий та стильовий аспекти
2. Choral and Chamber Vocal Music of Yakiv Yatsynevych in the Context of the Artist's Life Work: Source and Style Aspects

Реферат:

1. Життя українського композитора Якова Михайловича Яциневича (1869–1945) оповите таємницями, багато пережитих ним подій не розгадані до кінця. Його творчість тільки в останні роки повертається в українську культуру, тому потребує ґрунтовного дослідження. Тривале забуття Я. Яциневича спричинене складними історико-політичними подіями. У 1930 і роки, в умовах тоталітарного режиму, він зазнав переслідувань за створювану духовну музику й активну участь в діяльності Української автокефальної православної церкви. Офіційно композитора звинувачували в наявності в його музиці стилістичного комплексу «церковщини». Тому не лише видання, а й виконання багатьох творів композитора заборонялися. Шукаючи роботи, він змушений був часто змінювати місце проживання – спочатку в Україні, а згодом і в Краснодарському краї (АР

Адигея), куди його вислали. У численних біографічних матеріалах про Я. Яциневича, опублікованих останнім часом, трапляються помилки, неточності, а інколи й недостовірна інформація. У його творчій спадщині майже триста композицій, але всі вони в рукописах розпорошені по різних архівах України, це ускладнює її вивчення. Постає завдання зібрати й опрацювати ці матеріали, проаналізувати твори, щоб уточнити й доповнити творчий портрет митця, – цим і зумовлена актуальність теми дослідження. У дисертації вперше: – уведено в науковий обіг та опубліковано нові документи, які дали можливість реконструювати життєвий шлях Я. Яциневича; – виявлено окремі риси особистості композитора, окреслено мистецьке коло його спілкування; – віднайдено та систематизовано за хронологічним та жанровим параметрами рукописи композитора, доповнено перелік творів новими позиціями, окреслено жанрову систему творчості Я. Яциневича; – запропоновано періодизацію життєтворчості митця з врахуванням соціокультурних, історико-політичних факторів життя композитора, його географічного місця проживання, особливостей музичного мислення, жанрової системи та специфіки хроносу життєтворчості; – до наукового обігу введено ноти раніше неопублікованих хорових і камерно-вокальних творів; – окреслено значення хорових, камерно-вокальних творів та ораторії «Скорбна Мати» в історико-культурному контексті першої третини ХХ століття; – досліджено передумови написання, процеси популяризації, сценічне виконання хорових, камерно-вокальних композицій та ораторії «Скорбна Мати» Я. Яциневича у співацькій практиці ХХ століття; – у результаті аналізу хорових, камерно-вокальних творів та ораторії «Скорбна Мати» виявлено жанрові особливості композицій, окреслено ознаки індивідуального стилю композитора; – на основі здійснених у процесі написання дисертації досліджень зібрано, відредаговано та опубліковано навчально-методичний посібник з нотами творів Я. Яциневича «...А разом воскресне і щастя й любов». Яків Яциневич. Хорові і камерно-вокальні твори (до 155 річчя з дня народження композитора)». Основу джерельної бази для вивчення життєтворчості Я. Яциневича становлять архівні матеріали, віднайдені у десяти архівах Києва, Львова та Одеси: фонди з Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Рильського, Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України, Центрального державного архіву вищих органів влади України, Державного архіву міста Києва, Центрального державного архіву громадських об'єднань України, Центрального державного історичного архіву України, Галузевого державного архіву Служби безпеки України, Інституту досліджень бібліотечних мистецьких ресурсів Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника, Державного архіву Одеської області. Загалом в архівах опрацьовано майже 700 справ, уміщених у 45 фондах, проте потрібну інформацію віднайдено лише у 123 справах: біографічні, персональні й особисті документи (заяви, анкети, які Я. Яциневич заповнював власноруч, документи з навчальних закладів, у яких він здобував освіту; спогади композитора про диригентську діяльність; довідки про різні напрями його музичної та немусичної роботи); епістолярна спадщина (листування з рідними і друзями); рецензії та відгуки про музичну творчість митця; численні афіші і програми концертів та конкурсів, під час яких виконувались композиції Я. Яциневича; матеріали про публікацію його окремих творів; фотоматеріали про композитора та його рідних; рідкісні нотні видання і нотні рукописи. Усе це дало можливість уточнити і підтвердити факти біографії композитора, щодо яких досі були розбіжності, а також доповнити й деталізувати життєтворчість новою інформацією, реконструювати життєвий і творчий шлях Я. Яциневича.

2. The life of Ukrainian composer Yakiv Mykhailovych Yatsynevych (1869–1945) is shrouded in mystery; with many of the events he experienced remaining unresolved. The work of this talented artist has only recently begun to return in Ukrainian culture, highlighting the need for a thorough exploration of his legacy. Yatsynevych's long period of obscurity can be attributed to complex historical and political events. In the 1930s, under a totalitarian regime, he faced persecution for composing sacred music and actively participating in the Ukrainian Autocephalous Orthodox Church. Officially, the artist was accused of embodying a stylistic complex of “churchness” in his music, leading to the prohibition of both the publication and performance of many of his compositions. In search of employment, the composer was forced to frequently change his place of residence – first within Ukraine and later in the Krasnodar Territory (Adygea), where he ultimately faced exile. Numerous

biographical materials about Yatsynevych in published texts contain errors, inaccuracies, inconsistencies, and unreliable information. The composer's creative heritage, which comprises nearly three hundred compositions, has not yet been fully compiled and is primarily stored in manuscripts across various archives in Ukraine, complicating research efforts. Therefore, it is essential to continue the search for materials that will clarify and enrich the creative portrait of the artist, as well as to study his musical heritage. This necessity underscores the relevance of the chosen topic. This dissertation is the first to introduce new documents into scientific circulation, revealing previously unknown facts about Yatsynevych's biography. It substantiates his choice to focus on choral and chamber vocal music and expands the list of the composer's works with new items. Archival documents are published, clarifying many facts about the artist's life and reconstructing Yatsynevych's biography. The dissertation also reveals specific features of the composer's personal portrait and establishes the genre system of his compositions. A proposed periodization of Yatsynevych's life considers socio-cultural, historical, and political factors, as well as his geographical location and unique musical thinking. Previously unpublished choral and chamber vocal compositions have been introduced into scientific circulation, and the composer's manuscripts were found and systematized by chronological and genre parameters. The study examines the prerequisites for writing, the processes of popularization, and the performance of Y. Yatsynevych's compositions in the 20th-century singing practice. An analysis of his choral and chamber vocal compositions reveals genre features and signs of his individual style, along with stylistic characteristics in his compositions. The basis of the source base for studying Yatsynevych's life work is archival materials found in ten archives in Kyiv, Lviv, and Odesa (Institute of Manuscripts of the Vernadsky National Library of Ukraine, Institute of Art History, Folklore and Ethnology named after M. Rylsky, Central State Archive and Museum of Literature and Art of Ukraine, Central State Archive of Higher Government and Administration of Ukraine, State Archive of Ukraine, Central State Archive of Public Associations of Ukraine, Central State Historical Archive of Ukraine, Kyiv, Main State Archive of the Security Service of Ukraine, Institute for Research of Library Art Resources of the V. Stefanyk Lviv National Scientific Library of Ukraine, State Archive of Odesa Region). In total, the archives processed about 700 files in 45 fonds, but the necessary information was found only in 123 files: biographical, personal and personal documents (applications, questionnaires filled out by Yatsynevych himself; documents from educational institutions where he studied; memoirs of the composer himself about his conducting activities; references on various aspects of musical and non-musical work); epistolary heritage (letters from the composer, his family and friends); reviews and feedback on the composer's musical work and works; numerous posters and programmes of concerts and competitions where Yatsynevych's compositions were performed; materials on the publication of individual works by Yatsynevych; photographs of the composer and his family; rare music editions, as well as music manuscripts. All the materials received made it possible to clarify and confirm the facts of the composer biography, which still had discrepancies, to supplement and detail his life and work with previously unknown information, to restore and structure the life and creative way of Yatsynevych.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Гайдучик Д. В. Синтез народнопісенних та церковно-монодичних витоків у духовних циклах Кирила Стеценка // Українське музикознавство : наук.-метод. зб. Вип. 39. Київ : НМАУ імені П. І. Чайковського, 2013. С. 164–193.

- Гайдучик Д. В. Жанрові традиції у «Службі Божій» Михайла Гайворонського // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Вип. 113 : Композитори і музикознавці Київської консерваторії у 1923–1941 роках. Київ : НМАУ імені П. І. Чайковського, 2015. С. 239–256.
- Гайдучик Д. В. Духовні твори Я. Яциневича у церковно-співацькій практиці ХХ століття (за архівними матеріалами) // Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті : зб. наук. пр. №2. Харків : ХДАДМ, 2016. С. 19–31.
- Чамахуд Д. В. Яків Яциневич: новий погляд на періодизацію життєтворчості // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Вип. 133 : Історія музики: проблеми, процеси, персони. Київ : НМАУ імені П. І. Чайковського, 2022. С. 198–217.
- Чамахуд Д. В. «Вінчання» Якова Яциневича: особливості музичного прочитання вербальних текстів // Українське музикознавство : наук.-метод. зб. Вип. 49. Київ: НМАУ імені П. І. Чайковського, 2023. С. 63–84.
- Чамахуд Д. В. Хорові твори а cappella Якова Яциневича на вірші українських поетів: стильові тенденції та особливості композиторської мови // Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський зб. наук. праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич : Гельветика, 2024. Вип. 76. Том 2. С. 106–119.
- Чамахуд Д. В. «Визитка» Якова Яциневича: история создания и сценическая жизнь обработки народной песни «Сусидка» // Res humanitariae. №25. Klaipėda : Klaipėdos universiteto, 2019. С. 122– 144..

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Путятницька Ольга Вікторівна
2. Putiatytska Olha V.

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Василенко Ольга Валентинівна
2. Olga V. Vasylenko

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київська муніципальна академія музики імені Р.М. Глієра

Код за ЄДРПОУ: 02214923

Місцезнаходження: вул. Л. Толстого, 31, Київ, 01032, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Савчук Ігор Борисович
2. Savchuk Ihor B.

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України

Код за ЄДРПОУ: 26167849

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 18-д, Київ, 01133, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія мистецтв України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волосатих Ольга Юріївна
2. Olha Y. Volosatykh

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3713-4187

Додаткова інформація:

